

UVOD

Parnični postupak se pokreće tužbom. Tužba je parnična radnja kojom se inicira parnični postupak. S obzirom da u parničnom postupku važi dispoziciona maksima, nema parničnog postupka bez tužbe. Pošto je pravo na tužbu javnopravno ovlašćenje građanina prema državi, tužba je u prvom redu upravljena prema sudu, kao državnom organu. Tužilac od suda tužbom traži da mu pruži pravnu zaštitu za njegovo ugroženo ili povređeno subjektivno pravo ili pravno ovlašćenje.

Tužba vrši u osnovi tri važne funkcije :

Prvo, tužbom tužilac određuje sud koji će da odlučuje o tužbenom zahtevu. Određenje suda se vrši samim njegovim navođenjem u tužbi. Taj sud je prema shvatanjima tužioca, pozvan da odluči o tužbenom zahtevu. Međutim ovo još ne znači da je zakonom predviđena upravo nadležnost tog suda koji je tužilac označio u tužbi

Drugo, tužilac tužbom određuje i stranke u parnici i to sebe kao tužioca i tuženog. U načelu, svako može da bude tužen u parničnom postupku i svako može da postane stranka (tuženi) u parničnom postupku, jer je za svojstvo stranke potpuno nebitno da li tužiocu prema tuženom pripadaju kakva materijalno-pravna ovlašćenja. Ako se tuženi ne brani, smatrajući da je pogrešno označen u tužbi kao tuženi, sud protiv njega može da donese presudu zbog propuštanja.

Treće, tužilac u tužbi određuje i predmet spora. Predmet spora predstavlja zahtev tužioca koji je istaknut u tužbi. Iz načela dispozicije proizilazi da je sud dužan da odlučuje o zahtevu za koji je nadležan. Dakle on ne može da odbije da odlučuje o onakvom predmetu spora kakav je u tužbi naveo tužilac, ma kako taj zahtev izgledao neosnovan ili čak nedopušten.

2. VRSTE TUŽBI

Budući da se tužbom traži pravna zaštita za povređeno ili ugroženo materijalno subjektivno pravo ili pravno ovlašćenje, tužbe mogu da budu prema kategorijama materijalnog prava, petitorne, posesorne, naslednopravne i slično, ovakva kategorizacija ima veliki značaj u frankofonskim i anglosaksonskim pravnim sistemima. U germanskim pravnim sistemima, po čijem uzoru je izgrađen i naš sistem, materijalno pravo ima uticaj na vrste tužbi, utoliko što se prema kategorijama materijalnog prava određuje i vrsta i sadržina pravne zaštite koja se tužbom traži.

Tako prema vrsti pravne zaštite koja se tužbom traži razlikujemo :

kondemnatorne (osuđujuće)

deklaratorne (utvrđujuće)

preobražajne (konstitutivne) tužbe.

Ovakva tripartitna podela tužbi je dominantna u kontinentalnim pravnim sistemima. Ovakvom sistemu tužbi odgovara i sistem presuda kojim sud izriče svoj stav o tužbenom zahtevu tužioca. I presude mogu da budu kondemnatorne, deklaratorne, preobražajne.

3. KONDEMNATORNA TUŽBA (TUŽBA ZA OSUDU NA ČINIDBU)

3.1. Pojam i vrste

Kondemnatornom tužbom tužilac tvrdi da ima prema tuženom neko potraživanje materijalnog prava i traži da sud donese presudu kojom će tuženog obavezati na davanje, činjenje, nečinjenje ili trpljenje. Stoga kondemnatorne tužbe možemo da podelimo:

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com